

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**



**IV науково-практична конференція  
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ  
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**19 травня 2022 р.  
ХАРКІВ – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**



**IV науково-практична конференція  
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ  
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**19 травня 2022 р.  
ХАРКІВ – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE  
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY  
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**



**IV scientific and practical conference  
of students and young scientists with international participation**

**«FROM EXPERIMENTAL AND CLINICAL PATHOPHYSIOLOGY TO THE  
ACHIEVEMENTS OF MODERN MEDICINE AND PHARMACY»**

**May 19, 2022  
KHARKIV – Ukraine**

УДК 615.1:616 (043.2)

**Редакційна колегія:** Заслужений діяч науки і техніки України, проф. Котвіцька А. А., проф. Владимірова І. М., проф. Кононенко Н. М.

**Укладачі:** проф. Рибак В. А., доц. Остапець М. О., Волохов І. В.

Посвідчення Державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» № 583 від 02.08.2021 р.

Від експериментальної та клінічної патофізіології до досягнень сучасної медицини і фармації : тези доповідей IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю (19 травня 2022 р.). – Х. : Вид-во НФаУ, 2022. – 365 с.

Збірник містить матеріали IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Від експериментальної та клінічної патофізіології до досягнень сучасної медицини і фармації». В матеріалах конференції розглянуто сучасні проблеми медицини і фармації: молекулярні основи патології, клітинні та гуморальні механізми розвитку захворювань; роль генетичних факторів у патогенезі захворювань; механізми розвитку патологічних процесів і хвороб; вікова патофізіологія; проблемні аспекти хвороб цивілізації; клінічна патофізіологія; питання викладання патофізіології; експериментальна терапія найбільш поширених захворювань; фармакологічна корекція патологічних процесів; проблеми та перспективи створення лікарських препаратів різної спрямованості дії (лікувально-косметичних, гомеопатичних, ветеринарних, екстемпоральних); оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів; інформаційні технології і автоматизація наукових досліджень з розробки лікарських засобів; створення нутрицевтичних засобів та виробів медичного призначення; організаційно-економічні аспекти діяльності фармацевтичних підприємств у сучасних умовах; маркетингові дослідження сучасного фармацевтичного ринку; нанотехнології у фармації; біоінформатика у фармації; прогнозування біологічної активності сполук; глобальні проблеми громадського здоров'я.

Для широкого кола наукових і практичних працівників медицини та фармації.

UDC 615.1:616 (043.2)

**Editorial board:** Honored worker of science and technology of Ukraine, prof. Kotvitska A. A., prof. Vladimirova I. M., prof. Kononenko N. M.

**Compilers:** prof. Rybak V. A., ass. prof. Ostapets M. O., Volokhov I. V.

Certificate of the State scientific organization «Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information» № 583 dated 02.08.2021.

From experimental and clinical pathophysiology to the achievements of modern medicine and pharmacy : collected papers of IV<sup>th</sup> scientific and practical conference of students and young scientists with international participation (May 19, 2022). – Kh. : NUPh, 2022. – 365 p.

Collected papers includes the materials of IV scientific and practical internet-conference with international participation «Mechanisms of pathological processes development and diseases, their pharmacological correction». The modern problems of pathophysiology were considered the materials of the Conference: molecular basis of pathology, cellular and humoral mechanisms of disease development; role of genetic factors in the pathogenesis of diseases; mechanisms of pathological processes and diseases development; age-related pathophysiology; problematic aspects of the diseases of civilization; clinical pathophysiology; issues of pathophysiology teaching; experimental therapy of the most common diseases; pharmacological correction of pathological processes; problems and prospects for the creation of drugs of various kinds of action (medical and cosmetic, homeopathic, veterinary, and extemporary preparation); optimization of technological processes for the drugs creation; information technology and automation of scientific research on drug create; creation of nutraceutical drugs and medical products; organizational and economic aspects of pharmaceutical enterprises in modern conditions; marketing research of the modern pharmaceutical market; nanotechnology in pharmacy; bioinformatics in pharmacy; prediction of biological activity of compounds; global public health issues.

For a wide audience of scientific and practitioners of medicine and pharmacy.

UDC 615.1:616 (043.2)

© NUPh, 2022

### ЗМІСТ

<b>Ahmed Moustafa Hassan Ibrahim, Borysiuk I.Yu., Tsisak A.A., Valivodz I.P. Akisheva A.S.</b> Technological features of extraction of essential oils from the leaves of <i>Ocimum basilicum</i> study of its anticonvulsant activity .....	15
<b>Aliiev R.B., Kozlovska M.G., Tsapenko P.K., Zavgorodnii M.O., Shapovalova A.S., Vasylenko M.I., Rozova K.V., Portnychenko A.G.</b> Respiratory and metabolic peculiarities of LPS-induced inflammation on background of type 2 diabetes .....	19
<b>Barinov E.F., Grigoryan Kh.V., Malinin Y.Yu.</b> Pathogenesis of ureter dysfunction with ineffective elimination of small stones .....	20
<b>Bohachova O.S., Gerasimenko O.I., Deborah Adekunle, Michelle Chinagoro</b> Nomophobia as a modern medical problem of public health .....	22
<b>Ershova L.A., Savytskyi I.V.</b> Long-term results of the enzyme glutation system activity in experimental ovarian cancer .....	24
<b>Filipets O.O., Filipets N.D.</b> The state of potassium metabolism in pharmacological activation of ATP-dependent potassium channels .....	25
<b>Hainiuk M.B., Bodnarchuk Ju.V.</b> Comprehensive methodological analysis of the protective effect of apple pectin and comparison drugs - activated carbon and silicon dioxide in ethanol intoxication .....	27
<b>Hrynychuk N.I., Boiko I.O., Vrynchanu N.O.</b> Dynamics of biofilm formation by <i>Pseudomonas aeruginosa</i> exposed to ciprofloxacin .....	31
<b>Kaous Ilias, Tartynska G.S., Skrebtsova K.S.</b> Studying of flavonoids of Romaine lettuce.....	33
<b>Karpenko E.P., Chebernina I.O.</b> Drug-induced agranulocytosis: mechanisms, clinical manifestations, treatment, prevention .....	34
<b>Klymenko M.Y., Savotchenko A.V.</b> Blood-brain barrier leakage and development of epileptic activity.....	36
<b>Kozlova Yu.V., Klopoc'kyj G.A.</b> Changes of Zr/Sr ratio in the forebrain in experimental bTBI.....	37
<b>Kozlova Yu.V., Trysak N.S., Lozyniak Yu.</b> Changes of Rb/Sr ratio in the forebrain in experimental bTBI.....	38
<b>Kurhaluk N., Partyka T., Tkachenko H.</b> Total antioxidant capacity in the hepatic tissue of male rats of different ages and physiological reactivity: role of photoperiod impact .....	39
<b>Kushnir O.Yu.</b> Evaluation of the effect of melatonin in rat heart tissue with aloxan diabetes .....	43
<b>Kuzmina I.Yu., Zhulikova M.V.</b> Mechanisms of the development of the pathological process .....	44
<b>Maiorov A.F., Romanova K.B., Hancheva O.V.</b> Influence of chronic restraint stress on the morphological heterogeneity of hypothalamic neurons of Wistar rats ..	46
<b>Moukrish M.A., Mamontova T.V.</b> Genetic drift of SARS-CoV-2 mutations in Qatar population .....	48

<b>Гриценюк К.М., Лисюк Р.М.</b> Розробка, обґрунтування складу та аналіз лікарського збору для зміцнення волосся.....	129
<b>Гришко Ю.М.</b> Використання дистанційних освітніх технологій при викладанні патофізіології іноземним студентам Полтавського державного медичного університету.....	133
<b>Давидова І.О., Рубан О.А., Гербіна Н.А.</b> Аналіз вітчизняного фармацевтичного ринку препаратів на основі кропиви собачої.....	134
<b>Даценко І.С., Кабачна А.В.</b> Аналіз клінічної характеристики хворих на легенеvu гіпертензію (на прикладі ННЦ «Інститут кардіології ім. Н.Д. Стражеско» НАМН України).....	135
<b>Деменкова І.Г.</b> Генеалогічна характеристика сімей підлітків із патологічним і фізіологічним перебігом пубертату.....	136
<b>Діденко К.В., Ткачова О.В.</b> Аналіз асортименту діуретичних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України за останні три роки.....	138
<b>Дубель Н.І., Митник Т.С.</b> Фітогранули – як перспективна лікарська форма в гастроентерології.....	139
<b>Дубель Н.І., Ридван І.І.</b> Дослідження номенклатури та аналіз зборів (чаїв) з глодом для профілактики і лікування серцево-судинних захворювань.....	143
<b>Дубель Н.І., Скрипник С.П.</b> Теоретичні основи розробки рослинного збору.....	145
<b>Дубель Н.І., Шемота Я.М.</b> Актуальність розробки медичних олівців для застосування у дерматологічній практиці.....	149
<b>Ель Фаділі Сумія, Ковалевська І.В.</b> Обґрунтування доцільності використання екстракту ряски малої в терапії алергічних захворювань.....	152
<b>Євсюкова В.Ю., Можасєв І.В., Торяник І.І., Частій Т.В., Довга І.М., Макієнко Н.В., Труфанов О.В.</b> Застосування сировини горіха волоського у лікуванні ранової інфекції та її ускладнень.....	153
<b>Єренко О.К., Хортецька Т.В., Смойловська Г.П., Малюгіна О.О.</b> Технологія отримання сухого екстракту квітів ромашки лікарської ( <i>Chamomilla recutita</i> ).....	154
<b>Захаренкова А.В.</b> Ефективність плазмотерапії у жінок з ендокринним фактором безпліддя.....	156
<b>Зеленська К.О., Толстая Т.Ю.</b> Клініко-психопатологічні особливості стрес-асоційованих розладів у жінок, які пережили бойові дії.....	158
<b>Зубов П.М., Зубова О.Л., Бабійчук А.В.</b> Оцінка стадій апоптозу/некрозу ядровмісних клітин кордової крові людини після кріоконсервування в розчинах, що містять різну концентрацію диметилсульфоксиду і антиоксиданту тролоксу.....	160
<b>Зубрій О.В.</b> Вплив COVID-19 на перебіг гестаційного цукрового діабету та вагітності.....	164
<b>Зупанець І.В., Рубан О.А., Шебеко С.К.</b> Обґрунтування доцільності дослідження гепатотоксичного впливу комбінації парацетамолу та n-ацетил-d-глюкозаміну.....	166
<b>Ільєнко Д.О., Шепілов Д.Р., Коваленко Т.М.</b> Зміни структури та функцій гіпокампа у мишей, обумовлені пренатальним впливом антибіотиків.....	168

## **КЛІНІКО-ПСИХОПАТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕС-АСОЦІЙОВАНИХ РОЗЛАДІВ У ЖІНОК, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ БОЙОВІ ДІЇ**

**Зеленська К. О., Толстая Т. Ю.**

*Харківський національний медичний університет,*

*м. Харків, Україна*

*kraskovskaya2014@gmail.com*

**Актуальність.** Дослідження стрес-асоційованих розладів не втрачає своєї актуальності, і зараз, це пов'язано з тим, що кількість війн, катастроф, різного роду стихійних лих, що відбуваються в світі та у нашій країні, неухильно нарастають з лютого 2022 р., а наслідки впливу травматичного стресу на психіку людини залишаються до сих пір не до кінця вивченими. Події, що відбуваються зараз в Україні, надають цій проблемі особливу актуальність і значимість саме для нас. Психічні розлади, що пов'язані зі стресом, які виникають під час військових дій, є одним з важливих внутрішніх бар'єрів на шляху ефективного виконання професійних обов'язків комбатантами та боєздатності (навіть до зниження можливості проведення активних бойових дій), а у мирному житті – до адаптації в умовах звичайного життя через нашарування на травматичний субстрат нових стресів, що пов'язані з соціальною дезадаптацією.

**Мета.** Визначити клініко-психопатологічні особливості стрес-асоційованих розладів у жінок, які пережили бойові дії.

**Матеріали та методи.** Було проведено комплексне обстеження 87 жінок на стрес-асоційовані розлади. У нашому дослідженні були використані такі психодіагностичні методики: клінічними шкали тривоги і депресії, шкалою нервово-психічної напруги, Clinical administered PTSD Scale-CAPS, Impact of Event Scale-Revised, IES-R, методика експрес-діагностики рівня особистісної фрустрації (В. В. Бойко).

**Результати та обговорення:** Ними отримані наступні результати клініко-психопатологічного дослідження, так у клінічній структурі стрес-асоційованих розладів представлена наступними порушеннями: відчуттям внутрішнього напруження з неможливістю розслабитися (88,9%), тривогою (89,2%), депресію (68,2% обстежених), ангедонією (49,2%), драгівливістю (72,8%), відчуттям провини у того, хто вижив (41,2%), відсутністю надії (59,8%); вегетативними пароксизмами (72,6%); легкими когнітивними розладами: незначними порушеннями пам'яті (36,8%), труднощами концентрації уваги (69,8% обстежених), труднощами при плануванні та організації (42,8%), труднощами при прийнятті рішень (56,9%) та труднощами при підборі необхідних слів для вираження думок (33,8%); інсомнією (66,2%) та астеническим синдромом комплексом (66,9%).

Психодіагностичне дослідження показало наявність у обстежених жінок високих показники за шкалою нервово-психічної напруги (78,2%), та по клінічним шкалами тривоги і депресії (75,2%), повного прояву травматичного стресу за Impact of Event Scale-Revised, IES-R (85,3%), важких клінічних проявів ПТСР за Clinical administered PTSD Scale-CAPS (68,7%), неадаптивний

копінг (52,6%), недосконалість механізмів психологічного захисту (62,2%) та високий рівень соціальної фрустрованості (87,9%).

**Висновки.** Таким чином бачимо досить логічну залежність показників за використаними психодіагностичними шкалами, наступним етапом нашої роботи планується визначення додаткових параметрів проявів стрес-асоційованих розладів. Звичайно, проводиться стандартна терапія згідно протоколів МОЗ, психотерапія та психоосвітні заходи.

**Ключові слова:** стрес-асоційовані розлади, війна, стрес, тривога, депресія.